

ACC. N:R M. 9634: 1-3.

Landskap: Småland Upptecknat av: Oscar Svensson
Härad: Stenåra Adress: Parkallavik
Socken: Ålem Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1945 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Tranan och räifundagen.

2-1-3.

H. F. 14,
L. U. F. 37.

M. 9634: 1.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

L U F 37

Landskap Småland Uppstrecknat av Omer Samuelson,
Härad Stranda Adress Paskallavik,
Sortem Ålem on ft Uppstrecknat 1945

Uppstreckningen rör Tranan och Vårfrudagen.
Några särskilda sätt att fira Tranan och vår-
frudagen, har vad jag vet och vad min 75-åriga bro-
der Emil Samuelson i Orusten berättat i en före-
komst, de senaste 125 åren, hade så varit fallet
hade nog min farfar född 1798 och död 1883 berät-
tat detta. Det enda han sade var att vårfrudags-
kvällen skulle alla lägga sig medan solen var uppe och
att spjället måste skjutas eljest kom tranan ned
genom skorstenen vårfrudagsmattan. Efter vårfru-
dagen skulle endast tre vedträn läggas på åt gången
i spisen, ty tranans skorke, tre trän, ljus i käng. Kväl-
len före vårfrudagen bars spinnvagnarna ut.

spinningen skulle då vara avslutat och vävningen skulle börja.

Några trambor har jag hört tales om i min hembygd Mer i trakten vistas i Småland.

Som fortsättning på värfudagen skall jag ^{nämna} en gammal folketro, om som det kallades "Kymmersmässe Mill." Det brukar de flesta vintrar bliva några dagar töväder i februari. Detta enligt gammal folketro berodde på Kymmersmässodagen såvida tövädet inträffade 14 dagar före eller 14 dagar efter Kymmersmässodagen och då kallades och kallas ännu i dag an de äldre kallas Kymmersmässe mill. Jag minns en kall vinter på 1880-talits början. Far och en gubbe Lindström i Rya talade om "Källa" och far sade i år ser då intä ut te ä ble när Kymmersmässe mill. Lindström svarade, Dän kommer, då står altri fel, ja kommer isträj ett år då va mycket kallare än om, men de sista dagen ble då millväder i två timmar så då vann ä taka. Jungfru Marie skulle ha sina tvått dagar ä du ska få si ho få dän i år mä.

Som fortsättning på värfundagen får jag nämna att mina föräldrar och förfäder i flera släktled varit bönder. I mitt barndomshem förekom i några gamla seder. Julen var den enda högtid som firades på gammalt, ^{sätt} detta står i minna "Minnen från den gamla goda tiden". Far trodde i på varken spöken eller annat gammalt skräck, mor var gammalprettisk religiös, hon ville helgderna skulle firas i ömsesammelse därmed, att berätta något om tranan och dylikt ansåg hon nästan syndligt. Det var farfar som talade om tranan, när han avled var jag 9 år och min bröder Emil Sumson 12 år. Nu finnes det ingen av mina bekanta kvar i livet som vet något de gamla sederna, som har något värde. En sista avled för 2 år sedan, det var en kusin bonden Johan Karlsson i Nybo Ålen. Han var en 55 årig som det är möjligt han vet något, jag skall besöka honom och återkomma om han har något att berätta. Johan Karlsson blev 88 år.